

Chovat masný skot co nejefektivněji

V sále Českomoravské společnosti chovatelů v Hradištku pod Medníkem proběhly přednášky konference na téma Efektivní chov masných plemen skotu 2017. Týkaly se ekonomiky, plemenářské práce, reprodukce a zdraví v chovech masného skotu. V odpoledních hodinách proběhla přehlídka plemenných býků masných plemen společnosti Natural, spol. s r. o., působících v inseminaci, a to limousin, aberdeen angus či masný simental.

Konferenci zahájil Ing. Jiří Burdych z pořádající firmy (VVS Verměřovice s. r. o.), který programem také provázal. Ve své úvodní prezentaci se zmínil o činnosti firmy a jejích produktech.

Ekonomická efektivnost chovu je rozhodující

Ekonomické aspekty chovu masného skotu byly tématem přednášky Ing. Miroslava Vráblíka (Český svaz chovatelů masného skotu, z. s. – ČSCHMS). Vysvětlil posluchačům, jak zásadní je odchovat co nejvíc telat na sto krav a zbytečně neoddalovat první zapuštění krav a neprodužovat mezidobí.

Klíčovými momenty ekonomické úspěšnosti masných stád je tedy zlepšení zootechnických ukazatelů. Důležité je zvýšení zabřezávání krav, protože když je například vyšší o 1 %, znamená to zisk 156 Kč na krávu a rok. Snížení věku při 1. otelení o jeden den znamená zisk 11 Kč na krávu/rok a zkrácení mezidobí o jeden den 19 Kč/krávu/rok. V loňském roce byla průměrná délka mezidobí 377 dní a věk při prvním otelení asi 30 měsíců, narodilo se 93 telat na sto krav a odchováno jich bylo 91.

Ing. Vráblík doplnil průměrné ekonomické výsledky chovu masného skotu za roky 2013–2016. Příjmy

chovů tvořily tržby (54 %) a dotace (46 %), náklady činily 30 076 Kč na krávu a rok, rentabilita tak byla 6,4 % včetně dotací.

Jako příklad uvedl výsledky dvou typů chovů masného skotu a popsal rozdíly mezi nimi ve věku při prvním zapuštění a otelení (rozdíl deset měsíců), v délce mezidobí (rozdíl 90 dní) a následně i v počtu telat na sto krav (rozdíl 15 telat), a tedy i odchovaných (rozdíl 11 telat), na jejichž počtu je založena ekonomika chovu.

ČSCHMS v loňském roce zajistil prodej 856 býků a 399 jalovic, přičemž průměrná cena zástavové jalovice

byla 16 700 Kč a průměrné ceny zástavového býčka 20 684 Kč.

Nutné jsou dobré výsledky reprodukce

Zásady plemenářské práce a důležité ukazatele reprodukce shrnul ve své přednášce Ing. Jan Štráfelda, CSc. (Natural, spol. s r. o.).

Plemenářská práce má zásadní vliv na zpeněžení zvířat a ekonomiku chovu. Důležitou vlastností masného skotu je růstová schopnost a podle přednášejících by telata pod matkou měla mít přírůstek více než 1,2 kg denně u býčků a asi 1 kg u jaloviček. V odchovu by

Aberdeen angus ZAI 043 Vizigot Red ZDB (nar. 3. 6. 2012) s kanadsko-americkým původem je vhodný pro křížení i čistokrevnou plemenitbu

Klíčovým parametrem ekonomiky se věnoval Ing. Miroslav Vráblik

býci měli mít ideálně denní přírůstek 1,8 kg (plemeno charolais a masný simentál), 1,7 kg (aberdeen angus) a 1,6 kg (limousin).

Plemenní býci se odchovávají v odchovných plemenných býků, kterých je u nás šest a průběh odchovu se řídí Metodikou odchovu plemenných býků. Zjišťují se hmotnosti a tělesné rozměry v přesně definovaných intervalech (120, 210 a 365 dní).

Po skončení testu se býci připravují na základní výběr (aukci) a později je

býk předveden a potom vybírán do plemenitby.

Podklady z kontroly užítkovosti se využívají pro odhad plemenných hodnot a ty jsou počítány pro průběh porodu, porodní hmotnost a hmotnosti ve věku 120, 210 a 365 dní odděleně pro přímý efekt (PE) a maternální efekt (ME).

Přímý efekt vyjadřuje vlastní růstovou schopnost jedince, tedy genetický efekt, pro který je odhadována plemenná hodnota a přenáší se na potomstvo.

Plemenářská práce a reprodukce u masných plemen bylo téma přednášky Ing. Jana Štráfěldy, CSc.

Maternální efekt se vypočítá z růstu potomstva dcer sledovaného býka a vypovídá o tom, jak dobré matky jsou dcery prověřovaného býka.

Ing. Štráfělda dodal, že cílem každého chovatele masného skotu by mělo být získat od každé krávy za rok jedno tele s ideálním mezidobím 365 dní. Když se odečte délka březosti asi 280–285 dní, zbývá tak na zabřeznutí plemence asi 40–45 dní, tedy tři říjové cykly. Ve stádě se dá využít inseminace, která je pro

genetický pokrok zcela nezbytná a plemenného býka pro přirozenou plemenitbu zařadit do stáda minimálně sedm dní po poslední inseminaci. Nakonec by mělo zabřeznout 96–98 % všech krav. Protože zapouštění krav, telení a samozřejmě odstavení telat jsou nejnáročnější fází nejen pro zvířata, ale i pro chovatele, snaží se co nejvíc toto období zkrátit a hlavně je soustředit do turnusů.

Přednášející dodal, že ale není zásadně možné snad pro zkrácení připouštěcího období synchronizovat říje u masných krav, protože na jednoho plemenného býka v přirozené plemenitbě připadá zhruba 25 plemenic a měl by být ve stádě od začátku pasivy přibližně do 20. června, tedy zhruba tři čtyři říjové cykly.

Parazitózy masných telat

Závěrečnou prezentaci si připravil prof. Ing. Martin Kváč, Ph.D., (Parazitologický ústav Akademie věd ČR). Věnoval se prevenci a řešení parazitárních onemocnění masného skotu. Popisoval šíření parazitů a příznaky promoření stáda a jednotlivých zvířat. Mluvil o kryptosporidiích, kokcidiích, háděti dobytčím, motolicích, plicních hlísticích, gastrointestinálních nematodech.

Prof. Kváč přesně popsal, jak jednotliví parazité zvířatům, zejména telatům škodí a jak se zvířata léčí. Zdůraznil přítomnost prevence.

V této souvislosti zdůraznil nebezpečí vzniku rezistence, kdy populace parazitů přežívá terapeutickou dávkou léčiva v porovnání s jinou citlivou populací stejného druhu parazita.

Rezistence vzniká tehdy, když se opakovaně používají stejná léčiva, příp. účinné látky, když se používají dlouhodobě nebo často, nebo se použijí prošlá léčiva, a nebo se poddávkovávají.

Opatřeními proti vzniku rezistence jsou dodržování doporučeného dávkování léčiva a délky a frekvence aplikace, střídání přípravků z různých chemických skupin a vždy je dobré zvážit nutnost terapie, pokud je intenzitě infekce nízká. Zvířata musí podstoupit před aplikací léčiv pravidelná parazitologická vyšetření.

Plemenný býk masného simentála ZMS 315 Ziel Ležnický P v areálu společnosti Natural spol. s r. o.

Alena Ježková